

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

I. ÚS 200/2021-43

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Miloša Maďara (sudca spravodajca) a sudcov Jany Baricovej a Rastislava Kaššáka v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], toho času v Ústave na výkon väzby a Ústave na výkon trestu odňatia slobody Prešov, zastúpeného advokátom JUDr. Petrom Čurillom, Hlavná 2876/11, Prešov, proti postupu Okresného súdu Poprad v konaní vedenom pod sp. zn. 6 Tp 51/2020 a pod sp. zn. 5 T 69/2020 a postupu Krajského súdu v Prešove v konaní vedenom pod sp. zn. 6 Tos 1/2021 v súvislosti s dĺžkou rozhodovania o žiadosti sťažovateľa o prepustenie z väzby na slobodu a proti uzneseniu Krajského súdu v Prešove č. k. 6 Tos 1/2021-313 z 20. januára 2021 takto

r o z h o d o l :

1. Postupom Okresného súdu Poprad v konaní vedenom pod sp. zn. 6 Tp 51/2020 v súvislosti s dĺžkou rozhodovania o žiadosti sťažovateľa o prepustenie z väzby na slobodu a uznesením Krajského súdu v Prešove č. k. 6 Tos 1/2021-313 z 20. januára 2021 **boli porušené** základné právo sťažovateľa na osobnú slobodu podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5 Ústavy Slovenskej republiky a právo na slobodu a bezpečnosť podľa čl. 5 ods. 3 a 4 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.
2. Okresný súd Poprad **je povinný** zaplatiť sťažovateľovi finančné zadost'účinenie **500 eur**, a to do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
3. Krajský súd v Prešove **je povinný** zaplatiť sťažovateľovi finančné zadost'účinenie **500 eur**, a to do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
4. Okresný súd Poprad a Krajský súd v Prešove **sú povinné** nahradiť spoločne a nerozdielne sťažovateľovi trovy konania **384,08 eur** a zaplatiť ich právnomu zástupcovi sťažovateľa do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
5. Vo zvyšnej časti ústavnej sťažnosti **n e v y h o v u j e .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručенou ústavnému súdu 16. februára 2021 domáhal vyslovenia porušenia čl. 1 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a porušenia svojho základného práva na osobnú slobodu podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5 Ústavy Slovenskej republiky, základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na slobodu a bezpečnosť podľa čl. 5 ods. 1 písm. c), ods. 3 a 4 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom všeobecných súdov v konaní označenom v záhlaví tohto uznesenia v súvislosti s dĺžkou rozhodovania o jeho žiadosti o prepustenie z väzby na slobodu. V ďalšom namietal porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a svojho práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a v tej súvislosti aj porušenie základného práva na osobnú slobodu podľa čl. 17 ods. 2 a 5 ústavy uznesením Krajského súdu v Prešove (ďalej len „krajský súd“) označeným v záhlaví tohto uznesenia. V konaní pred ústavným súdom navrhol prepustiť ho z väzby na slobodu a priznať mu primerané finančné zadostučinenie v sume 3 000 eur a trovy právneho zastúpenia v konaní pred ústavným súdom.

2. Ústavný súd uznesením č. k. I. ÚS 200/2021-18 z 11. mája 2021 podľa § 56 ods. 5 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavnú sťažnosť sťažovateľa v časti namietaného porušenia základného práva na osobnú slobodu podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5 ústavy a práva na slobodu a bezpečnosť podľa čl. 5 ods. 3 a 4 dohovoru prijal na ďalšie konanie. Vo zvyšnej časti ústavnú sťažnosť odmietol.

3. Z ústavnej sťažnosti, jej príloh a obsahu na vec sa vzťahujúcich spisov vyplýva, že sťažovateľ bol Okresným súdom Poprad (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 5 T 69/2020 na základe obžaloby Okresnej prokuratúry Poprad (ďalej len „okresná prokuratúra“) podanej 15. decembra 2020 väzobne trestne stíhaný pre podozrenie zo spáchania zločinu lúpeže formou spolupáchateľstva. Sťažovateľ bol na základe návrhu prokurátora okresnej prokuratúry vzatý do väzby uznesením okresného súdu, sudcu pre prípravné konanie č. k. 6 Tp 51/2020-26 z 5. júla 2020 z dôvodov podľa § 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku, pričom lehota väzby mu začala plynúť 2. júla 2020 o 16.10 h.

4. Okresný súd konajúci sudcom pre prípravné konanie na výsluchu konanom 20. októbra 2020 uznesením č. k. 6 Tp 51/2020-53 zamietol žiadosť sťažovateľa z 30. septembra 2020 o prepustenie z väzby na slobodu (doručenú okresnej prokuratúre 5. októbra 2020 a okresnému súdu 9. októbra 2020) a zároveň väzbu sťažovateľa nenahradil jeho písomným sľubom, pričom nerozhodol o jeho návrhu nahradiť väzbu dohľadom probačného a mediačného úradníka.

5. Proti predmetnému rozhodnutiu okresného súdu podal sťažovateľ ihneď po jeho vyhlásení sťažnosť, ktorú podaním z 19. novembra 2020 písomne doplnil a odôvodnil prostredníctvom obhajcu, pričom poukázal na tú skutočnosť, že písomné vyhotovenie rozhodnutia mu bolo doručené až 2. novembra 2020, teda 12 dní po jeho vyhlásení. Dňa 13. novembra 2020 okresný súd vyhotovil

predkladáciu správu a 16. novembra 2020 doručil predmetný spis krajskému súdu na rozhodnutie o podanej sťažnosti.

6. Krajský súd uznesením č. k. 1 Tpo 34/2020-69 z 24. novembra 2020 podľa § 194 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku na základe sťažnosti podanej sťažovateľom zrušil uznesenie okresného súdu z 20. októbra 2020 a uložil mu vo veci znovu konať a rozhodnúť z dôvodu nedostatočného odôvodnenia rozhodnutia sudcu pre prípravné konanie vo vzťahu k materiálnym podmienkam väzby, a to pokiaľ ide o existenciu dôvodného podozrenia zo spáchania skutku obvineným vzhľadom na doteraz vykonané dokazovanie, a ďalej z dôvodu chýbajúceho vysporiadania sa s návrhom obvineného na nahradenie väzby dohľadom probačného a mediačného úradníka. Zo záznamu súdnej kancelárie vyplýva, že predmetné uznesenie krajského súdu bolo 10. decembra 2020 odoslané sťažovateľovi a jeho obhajcovi (rovnako tak bolo odoslané dotknutému ústavu na výkon väzby a okresnej prokuratúre, pozn.) a okresnému súdu bolo doručené spolu so spisom 14. decembra 2020.

7. Okresný súd v konaní po podaní obžaloby na výsluchu konanom 17. decembra 2020 postupom podľa § 238 ods. 4 Trestného poriadku uznesením č. k. 5 T 69/2020-290 rozhodol o ponechaní sťažovateľa vo väzbe z dôvodu podľa § 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku a zamietol žiadosť sťažovateľa z 30. septembra 2020 o prepustenie z väzby na slobodu. Písomný sľub sťažovateľa ako nahradenie väzby neprijal a rovnako väzbu sťažovateľa nenahradil dohľadom probačného a mediačného úradníka. Sťažovateľ podal proti predmetnému uzneseniu ihneď po jeho vyhlásení sťažnosť, ktorú elektronickým podaním z 28. decembra 2020 (poštou doručeným 30. decembra 2020) odôvodnil prostredníctvom svojho obhajcu. Dňa 7. januára 2021 okresný súd vyhotovil predkladáciu správu a 12. januára 2021 doručil predmetný spis krajskému súdu na rozhodnutie o podanej sťažnosti.

8. Krajský súd uznesením č. k. 6 Tos 1/2021-313 z 20. januára 2021 podľa § 193 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku zamietol ako nedôvodnú sťažnosť proti rozhodnutiu súdu prvého stupňa o zamietnutí žiadosti sťažovateľa o prepustenie z väzby na slobodu. Zo záznamu súdnej kancelárie je zrejmé, že napadnuté uznesenie krajského súdu bolo sťažovateľovi doručené 28. januára 2021, okresnému súdu spolu so spisom 3. februára 2021 a právny zástupca sťažovateľa ho prevzal 1. februára 2021.

9. Okresný súd v predmetnej trestnej veci na hlavnom pojednávaní konanom 11. mája 2021 rozsudkom č. k. 5 T 69/2020-497 uznal sťažovateľa (a ďalších obžalovaných) vinným zo zločinu lúpeže spáchaného formou spolupáchateľstva a uložil mu trest odňatia slobody v trvaní šiestich rokov so zaradením do ústavu na výkon trestu so stredným stupňom stráženia.

10. Krajský súd, rozhodujúc o odvolaní sťažovateľa, uznesením č. k. 5 To 16/2021 zo 14. septembra 2021 potvrdil predmetný rozsudok okresného súdu a vec je tak právoplatne skončená. Uvedeného dňa bol sťažovateľovi ukončený výkon väzby a bol mu nariadený výkon trestu odňatia slobody.

II.

Argumentácia sťažovateľa

11. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti v relevantnej časti (prijatej na ďalšie konanie) namieta postup okresného súdu a postup krajského súdu v súvislosti s dĺžkou rozhodovania o jeho žiadosti o prepustenie z väzby na slobodu, ktorý označil za nesústredený a poznamenaný subjektívnymi priet'ahmi. Pochybenie vidí v tom, že súdy mali rozhodnúť o jeho žiadosti z 30. septembra 2020 s osobitnou starostlivosťou a urýchlením, k čomu došlo právoplatne až 20. januára 2021, teda takmer po štyroch mesiacoch od jej podania, čo považuje za porušenie práva na prednostné a urýchlené rozhodnutie o osobnej slobode.

12. V ďalšom okruhu námietok sťažovateľ poukazuje na napadnuté uznesenie krajského súdu v spojení s uznesením okresného súdu zo 17. decembra 2020, ktoré považuje za arbitrárne vzhľadom na to, že súdy pri hodnotení existencie materiálnych dôvodov väzby nezohľadnili nesústredenú činnosť a priet'ahy v prípravnom konaní. V tejto súvislosti tvrdí, že krajský súd sa v napadnutom uznesení nijako nezaoberal týmito okolnosťami napriek tomu, že sťažovateľ v sťažnosti z 28. decembra 2020 oslabenie dôvodov väzby namietal.

III.

Vyjadrenie okresného súdu, krajského súdu a replika sťažovateľa

III.1. Vyjadrenie okresného súdu:

13. Okresný súd vo svojom vyjadrení k ústavnej sťažnosti uviedol podrobnú chronológiu prípravného konania v súvislosti s rozhodovaním o žiadostiach sťažovateľa o prepustenie z väzby na slobodu, ako aj súdneho konania, ktoré bolo pred okresným súdom skončené vydaním rozsudku z 11. mája 2021. Okresný súd vyjadril presvedčenie, že v predmetnej trestnej veci konal v primeraných lehotách a bez priet'ahov, a preto sťažnosť považuje za nedôvodnú. V konkrétnostiach uviedol, že o žiadosti sťažovateľa z 30. septembra 2020 nebolo možné po zrušení uznesenia z 20. októbra 2020 krajským súdom rozhodnúť v predmetnej trestnej veci pre zákonné prekážky na strane sudcu pre prípravné konanie vzhľadom na to, že po vrátení veci bola 15. decembra 2020 okresnou prokuratúrou podaná obžaloba a prípravné konanie tak bolo skončené.

III.2. Vyjadrenie krajského súdu:

14. Krajský súd k veci uviedol, že z chronológie sťažnostného konania vedeného na krajskom súde pod sp. zn. 6 Tos 1/2021 vyplýva, že krajský súd rozhodol o podanej sťažnosti na ôsmy deň od jej predloženia okresným súdom a predmetné konanie trvalo od 12. januára 2021 do 1. februára 2021, teda celkovo 20 dní, čo podľa názoru krajského súdu nemožno označiť za neprimeranú dĺžku konania.

15. Pokiaľ ide o namietanú dĺžku rozhodovania o žiadosti sťažovateľa o prepustenie z väzby na slobodu podanej ešte 5. októbra 2020, krajský súd vo svojom vyjadrení uviedol, že sťažnosť smerujúca proti uzneseniu okresného súdu o zamietnutí žiadosti sťažovateľa mu bola predložená 16. novembra 2020 a senát 1 Tpo o nej rozhodol na verejnom zasadnutí 24. novembra 2020. Krajský súd poznamenal, že uznesenie č. k. 1 Tpo 34/2020-69 bolo písomne vyhotovené

8. decembra 2020 a sťažovateľovi doručené 11. decembra 2020 a jeho obhajcovi 14. decembra 2020. Predmetné konanie krajského súdu teda trvalo celkovo 28 dní, čo podľa názoru krajského súdu taktiež nemožno označiť za neprimeranú dĺžku konania, pretože nepresiahla dobu jedného mesiaca.

16. V ďalšom krajský súd zdôraznil, že k zrušeniu uznesenia okresného súdu z 20. októbra 2020 došlo z dôvodu jeho nepreskúmateľnosti, a keďže Trestný poriadok v § 194 ods. 1 písm. b) umožňuje sťažnostnému súdu rozhodnutie o väzbe zrušiť a uložiť súdu, proti ktorému sťažnosť smeruje, aby vo veci znovu konal a rozhodol, krajský súd v posudzovanej veci (vzhľadom na to, že sa neuplatnia tam uvedené výnimky) postupoval v súlade s procesným predpisom, ktorým sa riadi trestné konanie.

17. Krajský súd napokon uzavrel, že vzhľadom na prijatý rozsah ústavnej sťažnosti nedošlo v konaní pred krajským súdom k neprimeranej dĺžke rozhodovania o sťažnostiach sťažovateľa, a preto neobstojí jeho návrh na priznanie primeraného finančného zadosťučinenia.

18. K veci sa vyjadril aj predseda senátu 6 Tos, ktorý vydal napadnuté uznesenie, a zdôraznil, že základná lehota väzby by uplynula až 2. februára 2021, a teda súd rozhodol v súlade s § 238 ods. 4 Trestného poriadku. Navyše, predmetné uznesenie bolo vypracované 25. januára 2021, teda v lehote kratšej ako 10 pracovných dní, a ihneď doručované procesným stranám.

III.3. Replika sťažovateľa:

19. Ústavný súd zaslal vyjadrenie okresného súdu, ako aj vyjadrenie krajského súdu sťažovateľovi s výzvou na zaujatie stanoviska, sťažovateľ však svoje právo vyjadriť sa nevyužil ani v určenej lehote a ani dodatočne.

IV.

K ústnemu pojednávaniu

20. Ústavný súd v súlade s § 58 ods. 3 zákona o ústavnom súde upustil v danej veci od ústneho pojednávania, pretože na základe podaní účastníkov a písomností predložených ústavnému súdu, ako aj s prihliadnutím na predmet konania je zrejmé, že od ústneho pojednávania nemožno očakávať ďalšie, resp. hlbšie objasnenie veci.

V.

Posúdenie dôvodnosti ústavnej sťažnosti

21. Podstata námietok sťažovateľa v súvislosti s namietaným porušením jeho základného práva na osobnú slobodu podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5 ústavy a práva na slobodu a bezpečnosť podľa čl. 5 ods. 3 a 4 dohovoru spočíva v jeho tvrdení neprimeranej dĺžky rozhodovania všeobecných súdov v súvislosti s ich postupom v konaní o jeho žiadosti o prepustenie z väzby na slobodu a v nadväzujúcom sťažnostnom konaní. V ďalšom okruhu námietok sťažovateľ poukazuje na arbitrárnosť napadnutého uznesenia krajského súdu v spojení s uznesením okresného súdu zo 17. decembra 2020.

22. Z konštantnej judikatúry ústavného súdu vyplýva, že pri námietke porušenia základných práv sťažovateľov podľa čl. 17 ústavy skúma požiadavky kladené na zákonnosť väzby v zmysle čl. 5 dohovoru. V tejto súvislosti ústavný súd už viackrát vyslovil, že každé pozbavenie slobody musí byť „zákonné“, t. j. musí byť vykonané „v súlade s konaním ustanoveným zákonom“, a okrem toho každé opatrenie, ktorým je jednotlivец pozbavený slobody, musí byť zlučiteľné s účelom čl. 17 ústavy, ktorým je ochrana jednotlivca proti svojvôli (I. ÚS 165/02, II. ÚS 55/98, I. ÚS 177/03, III. ÚS 7/00, I. ÚS 115/07, I. ÚS 187/07). Z uvedenej zásady vyplýva, že porušenie zákona v prípade rozhodovania o väzbe zakladá spravidla aj porušenie čl. 17 ods. 2 a 5 ústavy, ako aj čl. 5 ods. 1 a 4 dohovoru, pričom v súvislosti s otázkou zákonnosti väzby v konaní pred súdom je podľa judikatúry ústavného súdu podstatné, že bez rozhodnutia všeobecného súdu nemožno považovať väzbu za zákonnú (I. ÚS 187/07, III. ÚS 16/09). V označených ustanoveniach týkajúcich sa práva na osobnú slobodu je obsiahnuté aj právo iniciovať konanie, v ktorom by súd neodkladne alebo urýchlene rozhodol o zákonnosti väzby a nariadil prepustenie, ak je táto nezákonná [napr. III. ÚS 7/00 a III. ÚS 255/03, pozri aj rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) z 21. decembra 2000 vo veci Vodeničarov v. Slovenská republika, § 33 – § 36]. Ústavný súd vo svojej judikatúre zdôraznil i to, že v zmysle čl. 5 ods. 4 dohovoru je osoba vo väzbe oprávnená na preskúmanie procesných a hmotných podmienok, ktoré sú potrebné pre „zákonnosť“ tejto väzby v zmysle dohovoru, pričom požiadavka preskúmania hmotných podmienok znamená povinnosť preskúmať okolnosti svedčiacie pre a proti väzbe a rozhodnúť s poukazom na kritériá právne, či sú dané dôvody opodstatňujúce väzbu, ako aj prepustiť osobu na slobodu, pokiaľ také dôvody neexistujú (III. ÚS 79/02, pozri tiež napr. rozsudok vo veci Schiesser v. Švajčiarsko zo 4. 12. 1979, séria A, č. 34, § 31).

23. Vychádzajúc z uvedeného, ústavný súd konštatuje, že predmetom jeho posúdenia v danom prípade je otázka, či okresný súd pri rozhodnutí o žiadosti sťažovateľa o prepustenie z väzby na slobodu a krajský súd pri preskúmaní jeho sťažnosti postupovali v súlade s požiadavkami kladenými na „rozhodovanie o zákonnosti väzby“, t. j. či rešpektovali sťažovateľovi zaručené „právo podať návrh na konanie, v ktorom by súd... rozhodol o zákonnosti väzby“.

24. Vo všeobecnosti je možné vysloviť, že posudzovanie existencie väzobných dôvodov je vecou často obtiažnou a všeobecné súdy musia striktne vychádzať zo zistených konkrétnych skutočností zakladajúcich jednotlivé väzobné dôvody. Výklad zákonných znakov „konkrétnych skutočností“ je predovšetkým vecou všeobecných súdov, ktoré pri dôkladnej znalosti skutkových okolností a dôkaznej situácie tej-ktorej veci musia (mali by) svedomito posúdiť (v ktoromkoľvek štádiu konania), či vzatie do väzby alebo jej ďalšie trvanie je opatrením nevyhnutným pre dosiahnutie účelu trestného konania a či tento účel ani pri vynaložení všetkého úsilia nemožno dosiahnuť inak. Príslušné úvahy súdu by mali byť vyvedené vždy z povahy konkrétnej a individuálnej veci vrátane osoby obvineného, z jeho osobných pomerov, rozsahu potrebného dokazovania, z jeho náročnosti a pod. Do týchto úvah súdu je ústavný súd oprávnený zasiahnuť spravidla len vtedy, ak nie je rozhodnutie o väzbe podložené zákonným dôvodom buď vôbec, alebo ak tvrdené (a nedostatočne zistené) dôvody väzby sú v extrémnom rozpore s kautelami vyplývajúcimi z ústavného poriadku Slovenskej republiky, prípadne s medzinárodnými zmluvami, ktorými je v tomto smere Slovenská republika viazaná (I. ÚS 348/2016).

25. Dôvod na ingerenciu ústavného súdu do tzv. väzobných rozhodnutí všeobecných súdov môže spočívať napríklad v skutočnosti, že rozhodnutie o väzbe nie je podložené zákonným dôvodom,

prípadne pokiaľ sú tvrdené dôvody väzby v extrémnom rozpore so zisteným skutkovým stavom alebo pokiaľ rozhodnutie nie je odôvodnené poukázaním na konkrétne skutočnosti (napr. m. m. I. ÚS ČR 980/14 z 18. júna 2014).

26. Ústavný súd v prípade čl. 17 ústavy síce môže a musí uplatniť určitú revíziu právomoc, avšak bez toho, aby sám hodnotil skutočnosti, ktoré viedli všeobecný súd k tomu, že uprednostnil určité rozhodnutie pred iným. Jeho úlohou ako nezávislého súdneho orgánu ochrany ústavnosti (čl. 124 ústavy) je preskúmať zlučiteľnosť opatrenia, ktorým je jednotlivец pozbavený slobody, s ústavou alebo príslušnou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách, nie však konať ako všeobecný súd tretej alebo štvrtej inštancie; takéto konanie by bolo porušením obmedzenia, ktoré vyplýva z rozdelenia ústavnej ochrany základných práv alebo slobôd medzi všeobecné súdy a ústavný súd v čl. 127 ods. 1 ústavy (I. ÚS 165/02).

27. Pokiaľ ide o dĺžku rozhodovania o väzbe, podľa judikatúry ESĽP väzba má mať striktné obmedzené trvanie, a preto má byť zaručená možnosť jej kontroly v krátkych intervaloch. V texte čl. 5 ods. 4 dohovoru použitý anglický výraz „speedily“ a francúzsky výraz „bref délai“ (v slovenskom preklade „urýchlene“) jasne indikuje, čo musí byť v danom prípade hlavným predmetom záujmu. Aké časové obdobia budú akceptovateľné a aké nie, bude zrejme závisieť od konkrétnych okolností (Bezichieri z roku 1989, A-164, bod 21, Neumeister z roku 1968, A-8, bod 24 a Sanchez – Reisse z roku 1986, A-107, bod 55).

28. Čl. 5 ods. 4 dohovoru tým, že osobám pozbaveným slobody zaručuje právo iniciovať konanie, v ktorom môžu spochybnit' zákonnosť pozbavenia slobody, dáva týmto osobám právo aj na to, aby po začatí takéhoto konania bolo súdom urýchlene rozhodnuté o zákonnosti pozbavenia slobody a nariadené jeho ukončenie, ak sa ukáže ako nezákonné (rozsudky ESĽP vo veci Rehbock proti Slovinsku z 28. 11. 2000, Vodeničarov proti Slovenskej republike z 21. 12. 2000, § 33 – § 36).

29. Ústavný súd už v súvislosti so svojou rozhodovacou činnosťou (v rámci ktorej sa zaoberal požiadavkou urýchlenosti rozhodovania o žiadosti o prepustenie z väzby z hľadiska čl. 17 ods. 1, 2 a 5 ústavy a tiež z hľadiska čl. 5 ods. 4 dohovoru) uviedol, že jednotlivé lehoty sa z hľadiska požiadaviek neodkladnosti alebo urýchlenosti posudzujú podľa všetkých okolností prípadu. V zásade však požiadavke neodkladnosti rozhodovania o žiadosti o prepustenie z väzby v zmysle čl. 17 ods. 2 a 5 ústavy, resp. čl. 5 ods. 4 dohovoru nezodpovedá lehota počítaná na mesiace, ale na týždne. Tejto požiadavke preto spravidla zodpovedá lehota konania nepresahujúca na jednom stupni súdu dobu jedného mesiaca (III. ÚS 255/03).

V.1. K rýchlosti rozhodovania o žiadosti sťažovateľa okresným súdom v prípravnom konaní

30. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti namieta postup okresného súdu a postup krajského súdu v súvislosti s dĺžkou rozhodovania o jeho žiadosti o prepustenie z väzby na slobodu a tvrdí, že o jeho väzbe sa nerozhodovalo urýchlene, keď svoju žiadosť o prepustenie z väzby na slobodu podal 5. októbra 2020 a napadnuté uznesenie krajského súdu mu bolo doručené až 28. januára 2021.

31. V tejto súvislosti však ústavný súd poukazuje na skutočnosť, že sťažovateľ svoju žiadosť podal v prípravnom konaní a okresný súd o nej rozhodol v priebehu 15 dní uznesením č. k. 6 Tp 51/2020-53 z 20. októbra 2020, ktoré však bolo zrušené uznesením krajského súdu č. k. 1 Tpo 34/2020-69 z 24. novembra 2020. Je potrebné prisvedčiť argumentácii okresného súdu, že po zrušení

predmetného uznesenia a vrátení veci okresnému súdu na ďalšie konanie (14. decembra 2020) už nebolo možné v predmetnej trestnej veci rozhodnúť pre zákonné prekážky na strane sudcu pre prípravné konanie vzhľadom na to, že 15. decembra 2020 bola okresnou prokuratúrou podaná obžaloba a prípravné konanie tak bolo skončené.

32. Ústavný súd však hodnotí obdobie od 20. októbra 2020, keď bolo vydané predmetné uznesenie okresného súdu, do 16. novembra 2020, keď bol spis spolu s predkladacou správou doručený krajskému súdu na rozhodnutie o podanej sťažnosti, teda celkovo 27 dní, za neprímerane dlhú dobu, ktorú nemožno považovať za súladnú s požiadavkami kladenými na urýchlené rozhodovanie o väzbe.

33. Podľa názoru ústavného súdu o nesústreďenej činnosti okresného súdu svedčí aj fakt, že sa v predmetnom uznesení nevysporiadal s návrhom sťažovateľa na nahradenie väzby dohľadom probačného a mediačného úradníka, čo samo osebe znamenalo, že krajský súd nemohol postupovať inak a vec mu musel vrátiť na nové rozhodnutie. Ústavný súd zároveň poukazuje aj na to, že okresný súd neidentifikoval predĺženie konania, ktoré by bolo možné pripísať na ťarchu sťažovateľa.

34. Z uvedeného vyplýva, že konanie pred okresným súdom od podania žiadosti sťažovateľa (5. októbra 2020) do predloženia veci krajskému súdu (16. novembra 2020) trvalo celkovo 42 dní, teda v lehote presahujúcej dobu jedného mesiaca na jednom stupni, čo už na prvý pohľad signalizuje neprímeranú dĺžku konania o väzbe. Ústavný súd pritom nenašiel v prejednávanom prípade žiadne osobitné dôvody, ktoré by dokázali označenú dĺžku konania ospravedlniť.

35. Uvedomujúc si záväzky Slovenskej republiky plynúce z dohovoru, ústavný súd konštatuje, že okresný súd svojím postupom v predmetnom konaní nevyhovел prísnyim požiadavkám na urýchlenosť väzobného konania vyplývajúcim z čl. 5 ods. 4 dohovoru, ako aj z čl. 17 ústavy.

V.2. K rýchlosti rozhodovania o žiadosti sťažovateľa okresným súdom v konaní pred súdom

36. Následne po zrušení uznesenia okresného súdu z 20. októbra 2020 na základe sťažovateľom podanej sťažnosti a vrátení veci krajským súdom (14. decembra 2020) okresný súd súbežne rozhodoval o väzobnom stíhaní sťažovateľa po podaní obžaloby. Vzhľadom na to, že sa vo veci sťažovateľa po podaní obžaloby zmenil zákonný sudca, a teda sudca pre prípravné konanie už nebol oprávnený vo veci konať, posúdil ústavný súd rozhodovanie okresného súdu o väzbe sťažovateľa v konaní po podaní obžaloby samostatne.

37. Z predloženého súdneho spisu vyplýva, že okresný súd rozhodol o ponechaní sťažovateľa vo väzbe uznesením č. k. 5 T 69/2020-290 zo 17. decembra 2020 a zároveň aj o jeho žiadosti o prepustenie z väzby na slobodu, ktorú podľa § 72 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku s použitím § 79 ods. 3 Trestného poriadku zamietol. Po podaní sťažnosti zo strany sťažovateľa bola vec krajskému súdu predložená 12. januára 2021, teda konanie pred okresným súdom v tomto prípade trvalo celkovo 28 dní (od podania obžaloby 15. decembra 2020, pozn.).

38. Posudzujúc všetky okolnosti prípadu, ústavný súd konštatuje, že túto lehotu možno považovať za primeranú a zodpovedajúcu požiadavkám na urýchlenosť väzobného konania.

V.3. K rýchlosti rozhodovania o sťažnostiach sťažovateľa krajským súdom

39. Z obsahu na vec sa vzťahujúcich spisov vyplýva, že prvá sťažnosť sťažovateľa (smerujúca proti uzneseniu okresného súdu č. k. 6 Tp 51/2020-53 z 20. októbra 2020) bola krajskému súdu predložená 16. novembra 2020, pričom krajský súd o nej rozhodol uznesením z 24. novembra 2020, ktoré bolo sťažovateľovi doručené 11. decembra 2020 a jeho obhajcovi 14. decembra 2020. Predmetné konanie krajského súdu teda trvalo celkovo 28 dní (od 16. novembra 2020 do 14. decembra 2020, pozn.).

40. Pokiaľ ide o druhú sťažnosť sťažovateľa (smerujúcu proti uzneseniu okresného súdu č. k. 5 T 69/2020-290 zo 17. decembra 2020), krajskému súdu bola spolu so spisom predložená 12. januára 2021 a krajský súd o nej rozhodol 20. januára 2021 napadnutým uznesením, teda na ôsmy deň od jej predloženia. Napadnuté uznesenie krajského súdu bolo následne sťažovateľovi doručené 28. januára 2021 a jeho obhajcovi 1. februára 2021. Rozhodovanie krajského súdu o sťažnosti sťažovateľa tak pre potreby ústavnoprávneho prieskumu trvalo celkovo 20 dní (od 12. januára 2021 do 1. februára 2021, pozn.).

41. Ústavný súd vzhľadom na uvedené konštatuje, že takáto dĺžka rozhodovania sťažnostného súdu (28 dní, resp. 20 dní) nevykazuje v zmysle ustálenej judikatúry ústavného súdu znaky porušenia práva sťažovateľa na urýchlené rozhodnutie o jeho väzbe. Ústavný súd považoval v tomto prípade za adekvátne hodnotiť dĺžku rozhodovania na krajskom súde osobitne pre každé konanie samostatne, čo reflektuje na vzniknutú procesnú situáciu, keď na podklade sťažovateľom podanej sťažnosti krajský súd preskúmaval dve rozhodnutia o väzbe po tom, čo legitímne a v súlade s trestnoprávnou úpravou zvolil postup podľa § 194 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku. Opačný výklad by totiž znamenal, že by sa tým v podstate paralyzovala právna úprava, ktorá umožňuje sťažnostnému súdu kasačným výrokom naprávať pochybenia prvostupňového súdu pri rozhodovaní o väzbe. V tomto smere navyše ústavný súd dopĺňa, že ani sám sťažovateľ nepoukázal na žiadne iné konkrétne skutočnosti svedčiace v prospech tejto jej námietky.

V.4. K namietaným nedostatkom odôvodnenia väzby sťažovateľa

42. Pokiaľ ide o námietku sťažovateľa, že krajský súd sa v napadnutom uznesení nijako nezaoberal argumentmi sťažovateľa prezentovanými v ním podanej sťažnosti, že pri hodnotení existencie materiálnych dôvodov väzby okresný súd nezohľadnil nesústredenú činnosť a prietahy v prípravnom konaní, ústavný súd konštatuje, že je nevyhnutné prisvedčiť sťažovateľovi a túto jeho námietku považovať za dôvodnú.

43. Ústavný súd sa presvedčil, že sťažovateľ predmetnú námietku vzniesol vo svojej sťažnosti smerujúcej proti uzneseniu okresného súdu č. k. 5 T 69/2020-290 zo 17. decembra 2020. Konštatuje tiež, že predmetná námietka, ak by bola krajským súdom vyhodnotená ako dôvodná, mohla mať dopad na rozhodnutie v tejto veci. Spomalené vyšetrovanie alebo hlavné pojednávanie s prietahmi totiž môžu byť bez existencie dostatočne vážnych ospravedlňujúcich dôvodov prekážkou väzobného stíhania obvineného/obžalovaného (III. ÚS 518/2021). Vzhľadom na uvedené bolo povinnosťou krajského súdu reflektovať na tvrdenia sťažovateľa a poskytnúť mu konkrétnu a presvedčivú odpoveď. Ústavný súd však z odôvodnenia napadnutého uznesenia nezistil takú argumentáciu krajského súdu, ktorá by svedčila o tom, že krajský súd sa zaoberal

týmito okolnosťami a sťažovateľom tvrdným oslabením dôvodov väzby. V tejto súvislosti pripomína, že s výnimkou špecifických prípadov vymedzených v časti VI tohto rozhodnutia nie je úlohou ústavného súdu samostatne vyhodnocovať existenciu väzobných dôvodov a nahrádzať tak právomoc všeobecných súdov, ktoré sú v zmysle ustálenej judikatúry primárne určené na takéto posúdenie (I. ÚS 213/2021).

44. Ústavný súd v nadväznosti na uvedené konštatuje, že ústavnú sťažnosť v tejto časti vyhodnotil ako dôvodnú.

V.5. Záver

45. Vzhľadom na uvedené (časť V.1. a V.4.) dospel ústavný súd k záveru, že okresný súd v konaní vedenom pod sp. zn. 6 Tp 51/2020 a krajský súd uznesením č. k. 6 Tos 1/2021-313 z 20. januára 2021 porušil sťažovateľovo základné právo na osobnú slobodu podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5 ústavy a jeho právo na slobodu a bezpečnosť podľa čl. 5 ods. 3 a 4 dohovoru (bod 1 výroku tohto nálezu). Častiam ústavnej sťažnosti, ktorou sťažovateľ napádal postup okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 5 T 69/2020 (časť V.2.) a postup krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 6 Tos 1/2021 (časť V.3.) v súvislosti s rýchlosťou jeho konania, keďže nedošlo k neprimeranej dĺžke rozhodovania o sťažnostiach sťažovateľa, však nebolo možné vyhovieť (bod 5 výroku tohto nálezu).

46. Ústavný súd napriek uvedenému nerozhodol o zrušení napadnutého uznesenia krajského súdu ani o vrátení veci na ďalšie konanie, keďže to sťažovateľ v petite ústavnej sťažnosti ani nenavrhol a, navyše, sťažovateľ bol medzitým právoplatne odsúdený a 14. septembra 2021 mu bol nariadený výkon trestu odňatia slobody. V súčasnosti teda sťažovateľ nie je vo väzbe, preto už nemožno posudzovať dôvodnosť jeho väzby v minulosti a ani rozhodnúť o jeho prepustení z väzby. O väzbe možno totiž rozhodovať vždy iba s účinkami *pro futuro*, teda do budúcnosti, nie so spätnou účinnosťou (I. ÚS 87/04, II. ÚS 595/2012, II. ÚS 200/2019).

VI.

K požiadavke prepustenia z väzby na slobodu

47. Sťažovateľ v navrhovanom petite rozhodnutia o jeho ústavnej sťažnosti, ktorým je ústavný súd viazaný (§ 45 zákona o ústavnom súde), požadoval, aby ho ústavný súd prepustil z väzby na slobodu. V tejto súvislosti ústavný súd konštatuje, že príkaz na prepustenie z väzby na slobodu predstavuje výnimočné opatrenie určené pre špecifické a ojedinelé prípady porušenia práv sťažovateľov. O jeden druh takýchto prípadov pôjde, ak sa zrušením napádaného rozhodnutia stráca ústavný titul na držanie vo väzbe – napr. v situácii, keď sa napadnutým rozhodnutím rozhodlo o predĺžení väzby (III. ÚS 128/05, III. ÚS 84/06), alebo ak ide o opätovné porušenie práv obvineného vo väzbe (III. ÚS 295/05, III. ÚS 79/02), prípadne, celkom výnimočne, ak sa „súdne rozhodnutie opiera o dôvod väzby, ktorý v danom čase nemôže existovať“ (III. ÚS 33/2021). Taktiež by jedným z takýchto výnimočných prípadov mohla byť situácia, keď by ústavný súd dospel k záveru o neexistencii „dôvodného podozrenia zo spáchania trestného činu“ v konkrétnom prípade, a teda by bola spochybnená samotná dôvodnosť trestného stíhania, v rámci ktorého bola väzba uvalená.

48. Vzhľadom na to, že v sťažovateľovom prípade nejde o spomínané špecifické a ojedinelé prípady porušenia práv a vzhľadom na skutočnosť, že sťažovateľ sa už nenachádza vo väzbe, ale vo výkone trestu odňatia slobody, ústavný súd nevyhovел jeho ústavnej sťažnosti v časti, v ktorej žiadal, aby ho ústavný prepustil z väzby na slobodu (bod 5 výroku tohto nálezu).

VII.

Primerané finančné zadost'učinenie

49. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti navrhol priznať mu primerané finančné zadost'učinenie v sume 3 000 eur z dôvodov uvedených vo svojej ústavnej sťažnosti. Z čl. 127 ods. 3 ústavy vyplýva, že finančné zadost'učinenie ústavný súd môže, ale nemusí priznať. Takéto zadost'učinenie je namieste tam, kde nie je možné dosiahnuť a dovŕšiť ochranu porušeného základného práva iným ústavne a zákonne upraveným spôsobom (napr. I. ÚS 15/02, I. ÚS 139/02, II. ÚS 152/08, III. ÚS 623/2017).

50. Podľa § 133 ods. 3 písm. e) zákona o ústavnom súde ak ústavný súd ústavnej sťažnosti vyhovie, môže priznať sťažovateľovi primerané finančné zadost'učinenie, ak o to požiadal.

51. Podľa názoru ústavného súdu by nebola ochrana základného práva sťažovateľa na osobnú slobodu a jeho práva na slobodu a bezpečnosť účinne poskytnutá tým, že ústavný súd by iba konštatoval ich porušenie, a preto priznal sťažovateľovi finančné zadost'učinenie v sume 500 eur zo strany okresného súdu (bod 2 výroku tohto rozhodnutia) a v sume 500 eur zo strany krajského súdu (bod 3 výroku tohto rozhodnutia), čo v okolnostiach danej veci považoval za dostatočnú satisfakciu. Vo zvyšnej časti požadovaného finančného zadost'učinenia ústavný súd sťažovateľovi nevyhovел (bod 5 výroku tohto rozhodnutia).

VIII.

Trovy konania

52. Ústavný súd priznal sťažovateľovi (§ 73 ods. 3 zákona o ústavnom súde) nárok na náhradu trov konania v celkovej sume 384,08 eur (bod 4 výroku tohto rozhodnutia).

53. Pri výpočte trov právneho zastúpenia sťažovateľa ústavný súd vychádzal z vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov [§ 1 ods. 3, § 11 ods. 3, § 13a ods. 1 písm. a) a c) a § 16 ods. 3]. Základná sadzba odmeny za jeden úkon právnej služby uskutočnený v roku 2021 je 181,17 eur a hodnota režijného paušálu je 10,87 eur. Sťažovateľovi vznikol nárok na náhradu trov konania za dva úkony právnej služby uskutočnené v roku 2021 (prevzatie a príprava zastúpenia a podanie sťažnosti ústavnému súdu).

54. Priznanú náhradu trov právneho zastúpenia sú okresný súd a krajský súd povinné spoločne a nerozdielne uhradiť na účet právneho zástupcu sťažovateľa (§ 62 zákona o ústavnom súde v spojení s § 263 Civilného sporového poriadku) označeného v záhlaví tohto nálezu v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Bratislave (detašované pracovisko) 9. februára 2022

Miloš Maďar
predseda senátu